

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

arbejde som en af de afgørende faktorer for Europas og dermed demokratiets fremtid. Vore forslag om formindskelse af frilisternes omfang tager kun midlertidigt sigte og er udelukkende fremkaldt af betalingsmæssige vanskeligheder. Jeg føler trang til at understrege, at ingen beskyttelsesmæssige hensyn er taget.

Hvis de forskellige forhold, jeg nævnte før, der har bevirket, at de hidtidige former for liberalisering næsten udelukkende har virket negativt på vor valutastilling, i højere grad kan blive taget i betragtning ved udformningen af det fremtidige europæiske samarbejde, vil det naturligvis lette en endnu stærkere dansk deltagelse. Om muligheder i denne retning kan udspringe af de nye tanker, der for tiden rører sig i organisationen, bl. a. gennem den hollandske udenrigsminister, dr. Stickers forslag om et samarbejde indenfor hver enkelt erhvervsgruppe, er det vel endnu for tidligt at dømme om; men f. eks. et samarbejde om landbrugsområdets liberalisering må på forhånd synes at frembyde positiv interesse for Danmark.

Jeg har i det foregående søgt at give udtryk for visse principielle synspunkter vedrørende Danmarks økonomiske politik, idet jeg især har understreget regeringens vilje til en høj økonomisk aktivitet med såvidt mulig fuld beskæftigelse og en voksende produktion samt Danmarks positive indstilling til det europæiske samarbejde. Samtidig har jeg fremdraget landets valutamæssige vanskeligheder.

Hvor store er nu disse valutaproblemer?

Som man vil erindre, forudsagde regeringen ved årets begyndelse et valutaunderskud for 1950 på ca. 200 mill. kr. Dette tal blev dengang modtaget med nogen skepsis, idet man fra flere sider mente, at regeringen så for mørkt på situationen. En enkelt taler her i salen var endog af den formening, at regeringen bevidst malede billedet for sort.

Udviklingen har siden vist, at regeringens vurdering ikke var for pessimistisk. Skal vi i dag gøre billedet op påny, vil vi snarere anslå underskuddet til at blive en del større, formentlig omkring 350 mill. kr. Skønnet er stadig præget af nogen usikkerhed, og når man tager i betragtning, at Danmark i den forløbne del af året har afholdt en række delvis ikke forudsete eengangsudgifter, herunder betaling af restgælden på den gamle kulgæld til Vesttyskland samt betydelige afdrag på Danmarks dollargæld, kan underskuddets vækst ikke siges at være allermest foruroligende. Hertil kommer, at en betydelig del

af 1950s underskud vil opvejes af tilsvarende forøgelse af lagrene. Disse lagre, der formodes især at omfatte råvarer som korn, spindestoffer, garn og tråd, oliefrø, gummi og metaller, er endog indkøbt til priser, der er lavere end de nuværende, og repræsenterer en særdeles ønskelig styrkelse af landets økonomiske beredskab.

Den hidtidige udvikling rummer altså ikke noget uforsvarligt. Betalingsunderskuddet for 1950 er ikke af en sådan størrelse og har ikke en sådan karakter, at det i sig selv behøver at gøre os stærkt urolige.

Importen bliver formentlig ca. 450 mill. kr. større end først påregnet. Heraf falder ca. 165 mill. kr. på frilisteimporten og ca. 245 mill. kr. på den bundne import. En væsentlig del af stigningen på den reguleringsbundne import skyldes handelspolitiske aftaler, nødvendiggjort af hensynet til at fremme afsætningen af visse danske varer såsom fisk og sekundære landbrugsprodukter. Bortset fra en del af denne handelspolitisk uundgælige import har den allerstørste del af de indførte varer bestået af varer af vigtig og nyttig karakter. I en valutafattig tid kan dog måske visse dele af den stedfundne frilisteimport diskuteres.

Overfor denne importforøgelse i 1950 på ca. 450 mill. kr. står en forventet forøgelse af eksportindtægterne på ca. 200 mill. kr., og størstedelen af den forøgede eksport falder på landbrugsvarer. For resten af 1950 regner vi ved den endelige opgørelse af disse tal med et udækket valutaunderskud på ca. 100 mill. kr.

Det vil unægtelig være i sandhedens interesse her at tilføje, at når 1950s valutaresultat ikke er blevet mere opskræmmende, end tilfældet er, så har oppositionen ingen andel i æren herfor. Under vore forhandlinger såvel her i salen som i udvalgene har oppositionens ordførere sjældent ladet nogen lejlighed gå forbi til at søge at presse regeringen til dispositioner, der yderligere ville have forøget underskuddet. Snart har det drejet sig om, at den benzin, vi købte, var for billig, eller at vi fik for få biler, snart var det vort eget forbrug af danske eksportvarer, oppositionen fandt for lille, og snart var det hele færdigvareimporten, der ønskedes sat i vejret uden hensyn til, om konkurrencen overfor dansk industri foregik på lige vilkår, og uden hensyn til valuta og beskæftigelse. Det er et held for Danmark — og det må i den øjeblikkelige situation kunne erkendes af alle —, at disse nemhedens og letsindighedens tilskyndelser ikke blev fulgt. I så fald havde vi i dag høstet endnu bitrere frugter, og arbejdsløshedens